

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ТА
ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ІННОВАЦІЇ ТА СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ**

**Матеріали навчально-методичної конференції
(15 квітня 2013 року)**

Чернівці, 2013

УДК 61+615.1:378.147 ББК 5:74.58
А43

Редакційна колегія:

Бойчук Т.М. (голова), Геруш І.В. (заступник голови), Ходоровський В.М., Ілащук Т.О. (відповідальний секретар), Федів О.І., Колоскова О.К., Пашковський В.М., Кузняк Н.Б., Геруш О.В., Плеш І.А., Ткач Є.П., Грицюк М.І., Лукашевич І.В., Присяжнюк В.П.

А43   Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології: матеріали навчально-методичної конференції - Чернівці, 2013. - 176 с.

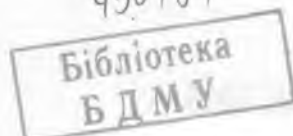
ISBN 978-966-697-478-8

Збірник містить матеріали навчально-методичної конференції педагогічних працівників Буковинського державного медичного університету, які висвітлюють методичні, методологічні, організаційні, і психологічні проблеми додипломної та післядипломної підготовки лікарів, провізорів, медичних сестер, фармацевтів, можливі шляхи вирішення цих проблему сучасних умовах. Окремі розділи збірника присвячені узагальненню досвіду впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, використанню інформаційно-комунікаційних технологій підтримки навчального процесу, приділено увагу питанням формування інноваційного, гуманістичного, демократично орієнтованого освітнього простору, який забезпечить умови для всебічного, гармонійного розвитку особистості та конкурентоспроможності майбутнього фахівця.

ББК 5:74.58

Рекомендовано до друку рішенням Вченої Ради Буковинського державного медичного університету (протокол № 7 від 28.03.2013 року)

ISBN 978-966-697-478-8

© Буковинський державний медичний університет, 2013

різними клінічними проявами та станами на шкірі, що в цілому забезпечить надання населенню країни висококваліфікованої первинної та спеціалізованої медичної допомоги.

АСПЕКТИ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЇ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ

**О.І. Денисенко, М.П. Перепічка, М.Ю. Гаєвська, Л.О. Гулей,
Т.П. Височанська, Ю.П. Карвацька**

Кафедра дерматовенерології

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

З метою підготовки висококваліфікованих медичних фахівців, що передбачає не лише досконале оволодіння професійними знаннями та навичками, але й виконання положень загальнодержавної Програми виховної роботи медичних працівників з формування особистості медичного фахівця та громадянина України, викладачі кафедри дерматовенерології значну увагу приділяють виховному процесу з лікарями-інтернами. Важливим аспектом є патріотичне виховання лікарів-інтернів, спрямоване на пропагування досягнень вітчизняної медичної науки, у тому числі дерматовенерології.

На лекціях та практичних заняттях викладачі кафедри знайомлять лікарів-інтернів із визначними представниками української дерматовенерологічної школи, які внесли вагомий вклад у розвиток вітчизняної та світової науки. Так, професор П.В.Нікольський вперше описав характерний для міхурчатки симптом, який названий його ім'ям і представлений у підручниках з дерматовенерології більшості країн світу, а професор І.І.Потоцький вперше обґрунтував одночасне застосування пеніциліну та солей тяжких металів при лікуванні сифілісу. Поряд з цим, лікарів-інтернів знайомлять з науковими доробками визначних вчених Буковини. Так, професор З.Н.Гржебін вніс вагомий вклад у вивчення впливу на шкіру бойових отруйних речовин, він є автором монографії з гістопатології дерматозів. Наукові дослідження професора М.Н.Бухаровича присвячені проблемам діагностики та лікування сифілісу, а професора Ю.С.Каська – дослідженню патогенезу та лікування туберкульозу шкіри. Вагомим внеском у розвиток дерматовенерологічної служби краю стала участь співробітників кафедри дерматовенерології в масових обстеженнях населення Чернівецької області в післявоєнні роки з метою активного виявлення інфекційних шкірних та венеричних хвороб, на підставі чого були розроблені заходи з попередження пізніх форм сифілісу, оптимізації лікування туберкульозу шкіри, червоного вовчаку, екземи та ін. Водночас при підготовці лікарів-інтернів наводяться й сучасні досягнення української дерматовенерологічної науки, а також результати наукових досліджень співробітників кафедри дерматовенерології Буковинського державного медичного університету, які присвячені вивченню патогенезу та оптимізації лікування хронічних дерматозів (псоріазу, екземи, вугрової хвороби та ін.).

Таким чином, патріотичне виховання є важливою складовою фахової підготовки лікарів на післядипломному етапі навчання, у тому числі формування їх як високоморальних особистостей – громадян України, подальша робота яких буде спрямована на постійне підвищення свого професійного рівня з метою надання населенню країни висококваліфікованої спеціалізованої медичної допомоги.

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЗАСОБИ НАВЧАННЯ У ПРОВЕДЕННІ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ ЛІКАРІВ „ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ”

Н.С. Карвацька

Кафедра нервових хвороб, психіатрії та медичної психології ім. С.М. Савенка

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

На кафедрі нервових хвороб, психіатрії та медичної психології Буковинського державного медичного університету при проведенні тематичного удосконалення лікарів

„Прикладні аспекти медичної психології” активно впроваджуються в практику елементи дистанційної освіти з використанням модульного об’єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища – MOODLE. Впровадження на післядипломному етапі сучасних технологій разом із традиційними формами навчання лікарів різних спеціальностей дозволяє оптимізувати частку самостійної роботи лікарів по засвоєнню знань і вмінь при їх активному використанні в подальшій роботі, що сприяє підвищенню якості та ефективності лікування хворих.

Акцентуація зусиль лікарів лише на медичному (соматичному) компоненті привела до ігнорування психологічних факторів. Вузька спеціалізація лікарських професій, чисельність сучасних, досить складних технічних методів діагностики і лікування, які орієнтовані на вивчення стану органів і систем та їх функцій, залишають поза увагою людину як єдине ціле, як особистість, що страждає. Прикладні аспекти медичної психології у практичній діяльності лікарів полягають у використанні наукових психологічних і медичних знань для діагностики, лікування та попередження (профілактики) різних захворювань, застосуванні комплексного підходу, коли в рівній мірі включені медичний, психологічний та соціальний аспекти.

У розміщеному на сайті університету електронному навчальному курсі тематичного удосконалення лікарів „Прикладні аспекти медичної психології” містяться навчально-методичні матеріали, в яких викладені сучасні дані щодо психології діагностичного і лікувального процесів, етики та деонтології стосунків лікар-пацієнт, особистості хворого та лікаря, їх особливостей, що впливають на якість надання допомоги хворим, психології хворих із різними захворюваннями, при сексуальній дисфункції, психології умирання і смерті, психологічного супроводу помираючого хворого, ознак та діагностики, профілактики емоційного вигорання у медичних працівників. Усі тематичні розділи доповнені презентаціями лекцій з відповідної тематики, навчальними відеоматеріалами, а також містять описи цікавих клінічних випадків.

Таким чином, впровадження новітніх технологій та засобів навчання у проведення циклу тематичного удосконалення лікарів забезпечує оптимізацію навчального процесу і сприяє поглибленню знань, досвіду.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЇЦИДОЛОГІЇ В ПРАКТИЦІ ЛІКАРЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «СІМЕЙНА МЕДИЦИНА»

Н.С. Карвацька, Т.В. Смірнова, В.І. Курик

Кафедра нервових хвороб, психіатрії та медичної психології ім. С.М. Савенка

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Не зважаючи на розвиток знань у галузі психіатрії, проблема діагностики і лікування депресивних розладів не втрачає актуальності. Зростаюча актуальність проблеми депресій обумовлена їх поширеністю, пояснюється істотним впливом хвороби на якість життя і соціальне функціонування людини, а також найбільшим серед психічних розладів рівнем ними суїцидів. Концепція реформування системи підготовки лікарів на післядипломному етапі базується на впровадженні системи підготовки лікарів зі спеціальності «Сімейна медицина», які забезпечать збереження та відновлення здоров'я населення шляхом надання гарантованого рівня медичної допомоги відповідно до державних стандартів, здійснять правильну оцінку психічного стану хворого, нададуть невідкладну допомогу і попередять суїцид.

Амбулаторна загальносоматична допомога є первинною ланкою медичної допомоги. Саме на цьому етапі відбувається первинна діагностика і, за необхідністю, подальша профільна лікувально-діагностична орієнтація пацієнтів. У 60–70% випадків при соматичних захворюваннях зустрічаються порушення психіки. Приблизно 2/3 пацієнтів з діагностованою депресією схильні до суїцидальних спроб і 10–15% здійснюють суїцид. 25% усіх пацієнтів первинної мережі медичної допомоги страждають на якийсь психічний розлад, головним чином депресивний і тривожний, що потребує адекватного лікування.

Основним завданням лікування депресивних розладів є зменшення і подальше повне купування депресивної симптоматики; відновлення соціально-психологічних і виробничих функцій хворого на дохворобливому рівні; зведення до мінімуму ризику вірогідного загострення і повторного нападу.

Таким чином, рання діагностика і відповідне лікування депресивних розладів — це обов'язок лікаря щодо надання гарантованого рівня медичної допомоги відповідно до державних стандартів.

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПЛАНУВАННЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ ПУЛЬМОНОЛОГІЯ

С.В. Коваленко, О.І. Федів, Л.Д. Кушнір

Кафедра внутрішньої медицини

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

З липня 2011 року Верховна Рада України ухвалила два закони, які дали старт медичній реформі в Україні. Важливе значення у реформуванні галузі відіграє комплексність та поступовість у наданні первинної медичної допомоги населенню, неформальний підхід до здійснення профілактики та диспансерної роботи. Наслідком реформування мають бути високі рівні раннього виявлення тяжких хвороб та ускладнень хронічних захворювань, що зумовлюють надмірну потребу у дорогому спеціалізованому лікуванні. Світовий досвід, узагальнений ВООЗ, свідчить, що розвиток первинної допомоги на засадах сімейної медицини є найефективнішим засобом досягнення справедливого розподілу і раціонального використання коштів та підвищення результативності роботи усієї галузі охорони здоров'я.

Успішному розв'язанню цієї проблеми має сприяти постійне підвищення кваліфікації лікарів загальної практики та сімейної медицини. У зв'язку із тим, що хвороби органів дихання (ХОД) залишаються одними із найпоширеніших в Україні, важливе значення має знання лікарями первинної ланки основ пульмонології для раннього виявлення, лікування та профілактики ХОД. Особливе значення надається на сьогодні лікуванню ХОД у вагітних, які також спостерігатимуться сімейними лікарями. Одним із шляхів підвищення знань з пульмонології лікарями первинної ланки є організація курсів тематичного удосконалення (ТУ) на базі Буковинського державного медичного університету. На кафедрі внутрішньої медицини, щоб задовольнити запити практичної охорони здоров'я, вже не перший рік проводяться курси тематичного удосконалення з питань пульмонології для лікарів-пульмонологів, сімейних лікарів та лікарів інших суміжних спеціальностей, які у своїй практиці торкаються питань захворювань легень, в т.ч. і у вагітних. Окрім проведення курсів ТУ, на кафедрі розробляємо навчальні плани та програми нових курсів ТУ, а також видаємо навчально-методичну літературу (посібники), де наведені особливості діагностики та лікування пульмонологічних захворювань, основні класифікації хвороб органів дихання, нормативні документи МОЗ України та Департаменту охорони здоров'я ОДА, що стосуються пульмонології, алгоритми діагностики та лікування ХОД, тощо.

Важливе значення має знання лікарями первинної ланки етапності та скринінгових методів обстеження для раннього виявлення та подальшого скерування хворих із ХОД у спеціалізовані відділення II та III рівня медичної допомоги. Для цього розроблені протоколи надання медичної допомоги пацієнтам із ХОД, які є обов'язковим для виконання кожним сімейним лікарем і з якими лікарів також знайомлять на курсах ТУ.

Підвищення кваліфікації лікарів з питань пульмонології шляхом навчання на курсах ТУ при БДМУ показує свою високу ефективність та доцільність і необхідністю сьогодення є залучення не тільки вузькопрофільних спеціалістів до навчання на курсах ТУ, але й лікарів первинної ланки охорони здоров'я.

НАВЧАЛЬНО-ПРАКТИЧНИЙ ЦЕНТР ПЕРВИННОЇ МЕДИКО-САНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: ПЕРШІ КРОКИ <i>С.В.Білецький, О.А.Петринич, І.Г.Флюндри, Т.В.Казанцева</i>	74
УДОСКОНАЛЕННЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОГО НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ ІНТЕРНІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ТРАВМАТОЛОГІЯ ТА ОРТОПЕДІЯ» <i>В.Л.Васюк, І.М.Циркот, П.Є.Ковальчук, М.В.Гасько</i>	75
ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ІЗ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ФАРМАЦІЯ» <i>І.В. Геруш, І.М. Яремій</i>	76
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ПРОВІЗОРІВ-ІНТЕРНІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЗАГАЛЬНА ФАРМАЦІЯ» У БУКОВИНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ <i>О.В.Геруш, А.О.Паламар, О.М.Горошко, Н.Я.Музика, О.І.Шлюсар</i>	77
ОРГАНІЗАЦІЯ ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ СПЕЦІАЛІСТІВ <i>С.І.Грецько, П.Р.Іванчук, В.К.Ташук, О.Ю.Поліщук</i>	78
АДАПТАЦІЯ ЛЕКЦІЙ З ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ ДО СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ <i>І.С.Давиденко</i>	78
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИКЛАДАННЯ ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЇ ЛІКАРЯМ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ-СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗІ <i>О.І. Денисенко</i>	80
АСПЕКТИ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЇ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ <i>О.І.Денисенко, М.П.Перепічка, М.Ю.Гаєвська, Л.О.Гулей, Т.П.Височанська, Ю.П.Карвацька</i>	81
НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЗАСОБИ НАВЧАННЯ У ПРОВЕДЕННІ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ ЛІКАРІВ “ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ” <i>Н.С.Карвацька</i>	81
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЇЦИДОЛОГІЇ В ПРАКТИЦІ ЛІКАРЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “СІМЕЙНА МЕДИЦИНА” <i>Н.С.Карвацька, Т.В.Смірнова, В.І.Курик</i>	82
ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПЛАНУВАННЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ ПУЛЬМОНОЛОГІЯ <i>С.В.Коваленко, О.І.Федів, Л.Д.Кушнір</i>	83
ОПТИМІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ З НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ „ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА-СІМЕЙНА МЕДИЦИНА” <i>А.І.Ковтун, В.М.Коновчук, С.О.Акентьєв, Д.О.Тарабас</i>	84